

GYERGYÓI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei.
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

T. IMETS BÉLA.

Kiadó lapfajtájában:

PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. emeletén
(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3-5 óráig.

„Vak mondja világtalannak.”

A gyergyószentmiklósi egyháztanácsválasztás egy rövid hónappal ezelőtt a város látszólagos nyugalma felkavarta s különösen az új párt vezetői, akik általában a vezetés minden oldalán való kézhezragadásáért viszik harcba erejük legjavát, lapunk kasábjain olyan bőséges nyilatkozatot adtak tervük életrevalósága, akarásuk önzetlensége mellett, hogy félni lehet, abból még a közre nézve baj is származhatik.

Hogy ez a vezetésért való küzdelem minden oldalon megnyilatkozik, az úgy a közbirtokossági, mint annak idején a városi tanács választásnál világosan kidomborodott és sokszor leplezetlen valóságában mutatkozott.

Nem ohajtunk ezzel most foglalkozni. Mivel azonban az egyháztanács választás püspöki rendeletre 27.-ére, vasárnapra ismét kitűzetett (tehát egy újabb fellángolás, de valószínű nem mérkőzés fogja a harcot eldönteni, mert tudunkkal a régi párt passzív magatartást fog tanusítani.) „Egy megválasztott új egyháztanácsos” cikkének azon helytelen adataira akarunk rámutatni, melyben az ellenpártból névszerint citálva egyeseket, arra hivatkozik, hogy mivel évek óta nem fizették be egyházi adójukat, nem, hogy megválaszthatók, de a szabályok értelmében, választók sem lehetnek.

Ez a tétel, ha áll az egyik oldalra, úgy a másikra is kötelező, de éppen 23-án sült ki az az igazság, hogy az új listában megválasztottak közül is vagy hét olyan egyén volt, akik csak az új választásra való tekintettel siettek a huszonnegyedik órában több évi hátralékukat kiegyenlíteni.

A lista 17-én lezáratt, így a valóságban ez a hét egyén sem választó és meg sem választható, bár nagy érveléssel igyekeznek a maguk malára hajtani az igazságot.

Mi, szemlélők, csak az igazságot keressük és nem törünk olyan hamar pálcát mások felett, mint a vezetésre törő és választási harcok forgatagában felhevült nagyok, de ez alkalomból joggal idézhetjük azt a közmondást, ha mindjárt a múlt időben is, hogy „vak mondta világtalannak.”

És ha szabad kérdeznünk, nálunk ugyan mikor nem mondta vak a világtalannak?

A legtöbb közérdekű ügyben tömegbolonditással igyekeznek vezető-

szerephez hozzájutni és ezt nevezik egyesek népszerűségnek. Az ilyen népszerűség azonban hamar lejár és nem fog eltelni egy emberöltő, olyan nagyot fognak zuhanni, mint még soha.

Borzalmas ez a túlekedés, mikor a figyelő a dolgok bűzös mélyére pillant, melyek fenekén pénzzel és ha-

zugsággal alátámasztott portrék konturjait pillantja meg, akik úgy pöffeszkednek és úgy laviroznak az élet hétköznapi posványain, mint viharmentes tötükre a szerelmesek.

Addig azonban, míg csak általános, vagy névtelenre szólnak ezek a cikk-bemutatók, fel sem veszik.

Új kezekben a kolozsvári „Nagy Gábor”, később „Központi szálloda”.

A „Romániai Szociális Nővérek Társulata”-nak nemes törekvése a társadalmi erkölcsök megjavítása céljából.

A kolozsvári napilapok hasábos cikkeket közöltek abban az időben arról, hogy a régi jó hírű Nagy Gábor féle, később Központi szálloda új kezekbe került.

Az egykor Kolozsvár és vidékének legelőkelőbb társadalmát messze vidéken híressé vált bálókba magába fogadó szállodába, mely az imperium átvételével a mostan divó szokás szerint „locállá” degradálódott, bevonult a családi erkölcs és tisztaság, magas erkölcsi nivó és valóságosság, hogy e tiszta szellem kiáradjon a társadalom minden rétegébe, mely e szállodát felkeresi.

A hallott sok szép és jó hír készített arra, hogy e magában véve fontos intézményt meglátogassam és kérdést intézzek a vezetéshez abban az irányban, hogy a „Szociális Nővérek Társulata” elérte e azt a célját, melyet maga elé tűzött akkor, mikor ezt a szállodát és éttermet óriási áldozatok árán kibérelte.

Ahogy az ember belépik az étterem küszöbén, mindjárt felülük szemében az a különbség, mely ez éttermet és szállodát a többi, a hivatásos éttermektől és szállodáktól megkülönbözteti.

Mindenütt a legnagyobb családi meghittség, szolidaritás és tisztaság.

A felszolgálat missziós nővérek végzik, a fizető pincéri teendőket jelenlétemkor épen egy egyetemi hallgató végzte a legteljesebb komolysággal és pontossággal.

Az étteremben a világi és társadalmi összeköttetést Árkosy Lajosné szociális működéséről Erdély szerte közismert úri asszony tartja fenn, aki lekötő szívélyességgel és a jó háziasszony gondosságával fogadja a magyar és román vezető személyiségekből és minden társadalmi osztályból rekrutálódó vendégeit. Mindenkinek van egy-egy barátságos szava és jól eső látni a nőtiszteletet, melyel minden vendég ezen tiszteletre méltó urasszony, valamint minden egyes nővér iránt viseltetik.

A nővéreknek különben, amint a szálloda vezetésével megbízott Missziós-nővér is mondotta, a tisztaság és vallásosság mellett a jelen időben annyira kiveszett nőtisztelet is a célja.

Arkossyné önagsága felvilágosításából megtudom, hogy óriási áldozatokat hoztak a bérlettel céljuk elérése céljából, de reméli, hogy úgy anyagiakban, mint erkölcsiekben a legteljesebb eredményt fogják elérhetni, mivel úgy a hatóságok, mint a társadalom, a legmesszebbmenő jóindulattal támogatják nemes munkájukban.

A társadalom felismerte, hogy házagpótló és szükséges ez az intézmény és szinte minden egyes vendég arcáról lelátszik az a jóleső meglepedettség, hogy elhagyott családja és környezete helyett, mintha egy hasonló család körébe került volna. Ugy az étteremben, mint a szállodában mindenütt Missziós-nővérek végzik a kiszolgálást, férfi egyedül csak a szálloda portása.

Kérésre Missziós-nővér kalauzol el a szálloda minden egyes részén. Minden a legnagyobb komforttal berendezve és mindenütt ragyogó tisztaság. Látszik, hogy itt a jelszó és cél a tisztaság. Ugy érzi az ember, mintha templomban járna, oly csend mindenütt.

De templomban is jár, mert a folyosó végén egyelőre egy kis szobában serényen huzódik meg a kis kápolna, ahol az összes nővérek minden reggel kötelező szent-misést hallgatnak.

Ebben a kis templomban tartott nekem a Missziós-nővér szent meggyőződéstől áthatott előadást az ők szociális munkálkodásukról és céljaikról.

Élvezet volt hallgatni ezen nővér előadását és az ember lelkében is leveszi kalapját ezen nővérek önzetlen fáradságos működése előtt.

Furcsának tűnik fel az ember előtt, aminek különben kifejezést is adtam, hogy a Missziós-nővérek éppen szálloda és étterem vezetése által is próbálják céljaikat elérni. Missziós-nővér azonban magától értetődő választ adott:

A szállodákban és éttermekben fordul meg u. i. a legtöbb ember s hozzá a társadalom minden rétegéből s így önként adódik nekik a helyzet céljaik propagálására.

Hálás köszönettel vettem bocsut a sok szép látottakért és hallottakért úgy Árkossyné

Okvetlen olvassa el

T. Imets: MUSKÁTASZÁL S VERES CSEREP

című izgatón érdekes elbeszélését.

10 leiért minden faluban kapható.

önagyságától, mint a Missziós-nővérektől s pár pere múlva már újra kinn voltam a nagy város forgatagában, ahonnan menekülve jól esett egy pár percre lelkileg is megpihenni a Missziós-nővérek otthonában.

Dr. Csiby Andor.

Nápolyi levél

Irta: Friedmann Sándor orvostanhallgató

Ez az érdekes levél annak rendje és módja szerint a dátum keltétől számított 4-5 nap alatt megérkezett, de az állandó helyi érdekű cikkek miatt, melyek egyik héltől a másikig aktuálisukat veszítik, nem volt a mai napig közölhető.

Most aztán folytatódagosan szívesen adjuk közre, mint olyant, amelyből a Vezuv mai állapotáról sok mindent megtudhat az olvasó.

Együttal üdvözlötünket küldjük Nápolyban tanuló diákjainknak. A viszontlátásra. Szerk.

Nápoly, 1927 I. 10

Kedves szerkesztő Barátom!

Már régóta készülök hosszabb levelet írni Neked, de mind a mai napig, az igazat megvallva, anyagi gondok miatt nem volt kedvem hozzá.

Kitaszítottságunkban hálások vagyunk a legkisebb jóért is, amelyet a sors juttat nekünk, derűssé téve elvéve egy-egy napot s ezzel kárpótól részben a sok fájdalomért s nélkülözésért, amellyel hontalanságunk jár. Se derűs Itáliában sose a gyomrunk teltsége okoz örömet, hiszen egy kilógramm száraz kenyérrel feltarisznyálva vágtunk neki az egynapos turának, — mert nem jutott többre — amely azonban lucullusi lakomát nyújtott szemeinknek, szép és kulturális érzésünknek. A Vezuvon voltunk. S hogy külsőrebb jelentősége legyen a napnak, Szilveszter éjszaka tetük meg az utat, ragaszkodva ezzel is az otthoni tradíciókhoz, mert máskülömben hogyan mullatunk volna...? Nő, nem kell megijedni a dátumtól, ne borzadjatok össze, mert bár a Vezuvon havat is szagoltunk, itt lenn verőfényes, napsütéses meleg idő járja.

A biztosabb s természetesen olcsóbb formát választva, az apostolok lován tettük meg a 12 km.-nyi utat, mert ilyen távolságra fekszik Nápolytól a Vezuv. Az ut a Vezuv tövéig gyönyörű és kényelmes. Mint egész Itáliában, gondozott tükörsima ut vezet, szebbnél szebb gyümölcsösökkel, narancsligetekkel, szőlővel szegélyezve, s csak az innen 9 km.-re fekvő Puglianonál jut az ember közelebbi érintkezésbe a Vezuvval, amennyiben onnan már lávába vágott ut vezet. A hegy maga 1200 m. magas és nagyon meredek. 676 m. magasságban egy meteorológiai megfigyelő állomás van, (ilyen állást se foglalnék el) attól mint egy 200 m. magasságban egy a legnagyobb igényeket is kielégítő fényes, elegáns hotel terpeszkedik a lehetőségig védve. Az ut már idáig is nagyon kifárasztott, végig megkövesedett láván jártunk. Azonban a java csak ezután következett. Tekintve, hogy jóelőre értesülve voltunk az ut nehézségeiről, itt pihenőt tartottunk s új erőt szerzendő 1/2 kg.-nyi kenyereket fogyasztottunk el. A „köcséget“ hozzá gondoltuk. Végre mégis csak rászántuk magunkat az ut folytatására és neki vágtunk annak az 1200 keskeny, magas lépcsőnek, amely pihenőhelyüinktől a csúcsra vezetett.

Az itt látottak aztán mindenért kárpótlak. Meg se kísérelm leírni a hatást, melyet e kép gyakorolt reánk, elmondom a tényeket s rátok bízom, hogy az impressiókat rekonstruáljátok.

Folytatjuk.

Inkább legyen több egy pásztorral, mint egy halottal. Haláltorka a kápolna alatt. — Egy diák fogával rágtta el az akasztott köteleit.

Gaspar Topolaja III. osztályos liceumi tanuló, aki, éveit számítva, tul nőtt az iskola falain, mert hiszen a 20-ik életévébe lépett, pár nappal ezelőtt meg akart válni életétől.

Gaspar Topolaja albán fiú. A liberális szél hozta közénk messze falujából, hogy kulturában részesülve, később kulturát terjesszen, de nála ez az igyekezet kárba veszett.

Szegény Topolaja nem bírja bevenni a tudományok alapjait. Bizonyára szívesebben elfurulyáztatna a zöldelő tavaszi hegyoldalokban hallgatná a bányások bégetését, madarak énekét, tűrné és cserébe naphosszat vissza adogatná egy szép albán leányka esőkját, mert mit is tehetne egyebet, ha a jóságos Isten a szabad életre teremtette.

Nincs is annál nagyobb számámárság a világon, mikor a 20 esztendő legény szívét, esztét relativ tudományokkal akarják az elfogult tanár urak megtölteni, ahelyett, hogy például Nagy tanár ur a szerelem tudományáról adna elő legalább napi egy-egy órát, vagy Katona és Zaki tanár ur végre belátná, hogy az irodalom teljesen felesleges, hiszen: „Egy rózsaszál szebben beszél, mint a legszerelmesebb levél“.

De mivel nem voltak hajlandók ezeket a kézzel fogható igazságokat belátni, általában a tanári kar azt tanácsolta Gaspar Topolajának, hogy hagyjon félbe a tanulással, nem neki való immár, vagy ha mégis tanulni akar, akkor legyen szorgalmasabb, járjon rendszeresen előadásra, mert ezt igen gyakran elmulasztja.

A tanári intelem aztán a nem teljesen ép észjárású fiatal embernek a szívére telepedett.

Egy-két órai feledhetetlen élvezetet

szerez magának azzal, ha megveszi és üres idejében elolvassa T. Imets Bélának most megjelent „Muskátaszál s veres cserep“ című bájos székeltyárgy elbeszélését, melyet 10 leíért minden faluban megvásárolhat,

Ennél a 36 oldalas füzetnél nem a csinos és izlées kiállítás a fontos, hanem az, ami benne irva van és aki elolvassa, bizonyára örömmel és meglepéssel fog arra a pillanatra gondolni, amely arra ösztönözte, hogy a füzetet magának megszerezze.

A ballada nemes veretű nyelve, a cselekménydus történet művészi fesztő ereje ebben az aránylag kis elbeszélésben egy óriási méretű és lüktető élet forgatagába sodorja az olvasót és mikor befejezi, leteszi a könyvet, fájni fog és haragudni fog az íróra, hogy miért nem tart tovább egy órácskával.

Mivel az elbeszélés Csikszékben játszik és az ódon székelly balladákban érezhető zenei hatások visszaadását is megpróbálja az író a prózai sorokban visszaadni, valóban igen sok sikerrel, nemcsak a kifinomult műélvezőnek, de különösképpen a székelly leányoknak és legényeknek is kétségtől igen kedvelt olvasmányuk lesz, hiszen a szereplő alakokban ismerős rokonokra találva, azoknak szerencsétlen véget érő életük hatása minden olvasónál elmaradhatatlan.

De egyforma élvezettel olvashatja ezt a szép történetet, osztályra való tekintet nélkül, öreg és fiatal, mely a székelly szívósság és töríkszakad akarason kívül, a szülőföld mély szeretetére tanít a tájak élővalóságáig való elevenítésével s azzal a titkos sejtések minduntalan kiáradó illatával, mely a szavak mögül fakad.

Aki ezt a balladát el nem olvassa, az valóban megtagadja ember voltát, megfosztja

Bizonyára más, a tavasz ébresztette hazai szép, vagy szomorú emlékek is készítették öntudatlan akaratát arra, hogy halálba menjen és így szabaduljon meg a körülötte burjánzó ismeretlen világ érthetetlen zürzavarától, mert a napokban egyik barátjának levelet hagyva hátra, elment a „Százaz vápá“-nak nevezett völgybe, a kápolna alá és ott felakasztotta magát.

Topolaja barátja, ahogy a levelet elolvasta, azonnal iskolatársa keresésére sietett, akit nevezett helyen meg is talált, bár leszakadva a kötélről, de feldokolva, mert a hurok szorította még a nyakát.

Az életmentő diáknak bicskaja nem lévén, a fogával rágtta le Topolaja nyakáról a kötelet, aki most már csodás módon megszabadulva a halál torkából, ismét örülhet az életnek.

Vagy tán újra az elmúláson jártatja az esztét?...

Gaspar Topolaja barátom, sok mézemet megettétek, de lásd be, hogy én azért nem haragszom. Inkább azt tanácsolom, hogyj fel a nem neked való tudománnyal, és eredj haza tilinkózni, szeretni és örülni a szabad vadonéletnek, merthiszen ugys hamar meghal az ember és élni minden nyomorúság és bánat mellett is kötelező.

Aki egyszer visszatért az örület és a siróléből, annak meg kell jöjjön az esze és kell érezze, hogy a természeti törvények ellen nem érdemes cselekedni.

Inkább legyen több egy szomorú albán pásztorral, mint egy mosolygó hatottal.

Tib.

magát egy drága kinstől, mely irgalomként lábához hullva önként kínálkozik.

Bors Anikónak, a csodálatos székelly lovasleánynak nagy szerelmi története elmulhatatlan emlékként kell nyiljon és virágozzon a Székellyföldön. — X —

Hazajöttek a ditrói tagosítási iratok.

Régóta huzódó fontos és életbevágó ügye nyert egyelőre befejezést Ditró nagyközségnek.

Mindenki előtt tudott dolog volt, hogy a tagosítási munkálatok nemnyertek befejezést, mivel a tagosítási iratok és rajzok a világháboru alatt felszállítottak Bpestre a m. kir. Kuriahoz s emiatt, a telekkönyvi átalakítás sem volt keresztül vihető.

Az ezáltal előállott lehetetlen helyzet súlyosan érintette Ditró lakosságának nemcsak jogi, hanem kögazdasági és hiteléleti helyzetét is, mely körülmény arra indította a községet, hogy erélyes akciót indítson az iratok haza hozatala iránt.

Evégből, a község, birtokosaiból egy külön „birtok rendezési bizottság“-ot alakított mely bizottság a Románia és Magyarország között a hivatalos iratok kicserélésére kötött egyezség alapján megindította a szükséges diplomáciai lépéseket az iratok haza hozatala végett.

Ezek a lépések a román kormány, valamint Csikvármegye Prefectje és a vármegyei állandó bizottság és a magyar kormány előzőkeny és messzemenő jóindulata folytán eredményre is vezettek, amennyiben az iratok a napokban teljes egészében hazaszállítottak.

A birtok rendezési bizottság most már erélyesen megtette a további szükséges lépéseket abból a célból, hogy a telekkönyvi átalakítási munkálatok a lehető legrövidebb idő alatt megkezdődjenek és befejezést is nyerjenek.

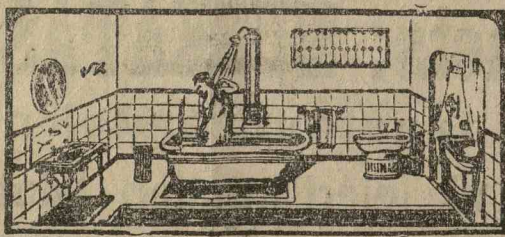
Novák Béla

épület, diszműbádógos és szerelő

Gyergyószentmiklós

26-1

Ferdinand király-ut 27.

Pürdőkádak, ta- **Konyhaberende-**
karéktűzhelyek **kési cikkek**

nagyraktára.

Készíték mindenféle épületcsatornázásokat és fűdéseket, templomok, tornyok bádógos munkáit, fűrdőszobák fűlszerelését, berendezését.

Hétről-hétre.

Őszi borongás és dal a kigyóbőrrel.

Ismeri Szerkesztő uram Balzac regényét ugy-e? „La femme de trente ans.” Ami nem fordítandó „harminceszamaras asszony”-nak, hanem „a harmincéves asszony”-nak. Az a bizonyos harmincéves asszony, aki teljes nyílásban levő egyéniségének egész varázsát, mindent ígérő s mindent adó, szerelmi öntudatának dúd felkínálását hordozza magán, mint vőlegény a menyasszonyi csokrot. Óh, ez a kor! Az asszonyi élet legszebb, legöntudatosabb korszaka. (Csupán az asszonyiség öntudatát értem!) A tikkasztó melegségű nyár, amelynek napfényes égboltja villámokat szülő viharok melegágya. Derült egén a napfény vakít és — szomszóságot ébreszt. Csendes pihenést ígér és viharok martalékává tesz. (Rossz szójáték, de szinte kínálkozik a tollamra, hogy — viharok martalékává tesz.) Mert — higgye el nekem, kedves barátom — én, aki már megusztam ezt a kedves emlékekkel teli kort és — ez már diszkrét dolog — nem minden vihar nélkül, mondom magának, nincs szomorubb, mint most visszaismerni a multat. A mult viszasírása mindig szomorú mindenkinél. Mindig megbánjuk azt, amit csináltunk és azt, amit nem csináltunk. Örök megbánása valaminek, amit megtettünk, örök sajnálása annak, amit meg nem tettünk. S mivel minden percünk a következő pillanatban már a múlté — ugy-e végeredmény képen — mindig csak bánat a mi részünk.

Most veszem észre, hogy az uram a hátam mögött lesi, amit irok s mindent megértően, tehát mindent megbocsátóan mosolyog. Mert mindent megérteni annyi, mint mindent megbocsítani. Látja, ez az, amit én maguktól, férfaktól irigyelek. Azt a fölényes nyugalmat, amivel az élet nagy és kis tragédiáit szemléljük, átéljük és — csináljuk. Nekünk asszonyoknak — szinte szeretném mondani: fájdalom — csak egy igazi tragédiánk van: az, amikor „elmult már a nyár.” Mert a mi őszünk — bár a férfiak udvariassága talán épen ezért valamelyes glória-félet fon köréje — voltaképpen a mi legnagyobb tragédiánk. Az agglagény — nem tudom, maguk férfiak, hogy gondolkoznak róla — a szemünkben mindig komikus, de az az asszony, aki már... Nos, a többit gondolja utána s találjon rá megfelelő szót!

Az azonban már egészen komikus, hogy a tavasz poézise helyett én itt a magam és asszonytársaim őszi elégiáját fuvalázom. Ott kinn mosolyog a tavasz derűje, (legalább most, amikor irom!) ujrakelő életek pezsdülése önti el esodás parfümjével a mindenséget s a fehér hóvirág jelenti nekünk, hogy az örök megújulás újból eljegyezte magának a természetet!

Tehát tavaszi induló kellene s nem gyászos őszi dal! De micsináljak? „Én már ilyen vagyok anyám” — mondoná a Nebáncsvirág. Sirok, amikor örülni kellene. Ez az én koromban érthető és megbocsátható.

Persze — ígéremhez képes — most egy kicsit pletykálni kellene a mi mindennapi apró dolgainkról — de megvallom őszintén, nincs hozzá kedvem, meg aztán — gyávaság-e, vagy hangulattalanság? nem merek. Attól félek, hogy némely kérdésben tulságosan őszinte talállok lenni s az őszinteség mindig fejbeveréssel jár. Inkább csevegjünk másról. Épen az elébb olvasom az Ellenzék mai számát, amely arról ad számot, hogy a nizzai löversenyen egy „kigyóhölgy” győzött a kigyóbőr toalettal. Hogy a „kigyóhölgy” eddig mit jelentett maguknak, férfiaknak a szemében, — azt maga jobban tudja, mint én. Az ilyen kigyók mindig drágák voltak s maguk férfiak mégis a keblükön melengették őket. De ha még valódi kigyóbőrbe bujnak — no akkor csak nyítsák ki a zsebüket kedves férfiak és — nem férjek, mert a „mérgek kigyó-

bőrbe” bujt hölgyek... nem igen számítanak a valutáris viszonyokkal. Szegény uramnak igaz volt, amikor a cikk elolvasása után keserű humorral s némi méla lemondással így szólt nekem:

— Már születésekkor kigyóbőrben vagytok. Minek nektek két kigyóbőr. Jó lesz legalább az eredeti minőség és ezen sokat fogunk spórolni. Csak várjatok legalább addig ezzel a divattal, amíg megfelelő mennyiségű — fügefalevelet kaphatunk. Külömben töletek kitélik, hogy még a fügefaleveleket is — kigyóbőrből csináltatjátok meg és akkor — honnan vegyek én egy óriási kigyóbőrt számodra fügefalevélnék? Persze, hogy pofot kapott a szemtelen. Pedig nem pofot, hanem részvétet érdemel — szegény, mert ilyen örökt divatbolondságról nem igen hallottam, amióta ezen a rongyos világon kucorgok, pedig annak már... no nézze, szinte elszóltam magamat.

S most veszem észre, hogy ez az egész fecsegés már is túlhoszu, pedig tartalmasabb lehetne. Dehát minek? Ez is ér annyit — mint egy kigyóbőr toalett, amely nincs meg!

Kató.

Színház.

Bár a második hete, hogy dr. Ferenczy Enyedrre ment, valami elintézetlen mondanivalónk még is maradt, úgy a színpártoló, mint a színidirektorátus részére, amelyre most utólag vissza is térünk.

Elsősorban, a wilnai társulat egyik darabjának: „Szomorúságának énekes” gyergyószentmiklósi előadásának egy-két refleksiójáról szeretnénk néhány megjegyzést elmondani.

Mi, akik bár nem láttuk a wilnai zsidó társulat előadásait, csupán kritikák után olvastunk világszerte lebilincselő művészi teljesítményeiről, meg kell állapítsuk, hogy dr. Ferenczy ez elődással igen nagyra vállalkozott.

Elsősorban az expeszionista zagvasággal borította fel azt a lehetőséget, hogy a közönség élvezhessen is valamint, másodsor, egy zsidó színtársulatnak irt darabot, egy lengyel zsidó zsargon darabot magyar színészekkel nem lehet előadni, illetve nem lehet megfelelően élvezetessé tenni.

Ahogy mi, Galiciát, Oroszországot járt emberek egy zsidó konyhát a tapasztalatok után elképzelünk, az egészen más izü, mint ahogyan az expeszionista diszletezéssel feltárlva volt.

A magyar színészek pedig, ponpásan tudják alakítani az alföldi, illetve magyarországi asszimilált zsidó kocsmáros, de nem az echt, wilnai lengyel zsidót, melyet szinte átszellemülve ezer és ezer formában magunk előtt láttunk.

Épp ezért, a helyi zsidóságnak az a műharagja, amely ez előadás után a társulattal szemben megnyilvánult, érthetetlen előttünk.

Hiszen ők a legjobbat akarták, de miként sem az angol, sem a német, sem a zsidó stb. nemzet színészei nem bírnak egy valódi magyar parasztot alakítani, úgy ők sem voltak arra képesek, bár többen voltak közöttük a nagy háboruban, ahol studiumokat végezhetek volna.

Szóval, minden beszédnek az a vége, hogy dr. Ferenczy ezzel a darabbal igen nagyra vállalkozott.

Más volt az eset Vákár Vilmos bucsu-estélyén, amikor az általa kidolgozott és irt darabok mentek. A legjobb barátjai, boros pajtásai leszopták magukat ahelyett, hogy tüntetőleg felvonultak volna. Ez az eset egészen ráánk vall: Minden jó, ami idegen, de semmi sem jó, amit a saját vérünk produkál, bár lehet az idegenben próféta is.

Elvégre, valljuk meg az igazat és ne essék nekünk rosszul, mégis disznóság, amit a saját fajtánkkal szemben elkövetünk. Pedig mégis csak illenék egyik zsebünkől a másikba dug-

ni a pénzt és a dicsőséget különösen akkor amikor azt minden álszemérem nélkül meg is tehetjük.

Dé mit beszélnek Önöknek?! Egyházta-nácsválasztás, közbirtokossági bolondság, nyiltér, szennyesek feltárása kell nekünk; jó küllőmenti bor, borsos tokány, fejbevágás, szemenszedett családi politika, liberális lista-ba való iratkozás, mely a jövőnk alapozza; ha van tőkém, akkor a visszavonulás, egymást nem segítés, nyuzás, kiszipolyozás és minden egyéb, mely egy picula szerzésére alkalmt ad. Letagadni adott szavunkat, mert tudjuk, hogy a végén is csak az irás beszél, ezek mind akadé-mikus és paraszti gazemberségek, amelyekkel máról-hólnapra lehet éldegélni, vagyont szerezni, de előbb-utóbb elkövetkezik a leleplezés éppen azért, mert a megnyuzottaknak nincs többé mit veszíteni és Öméltóságaitól tanulták meg, hogy mimódon kell ma élni és a fegyvert visszafelé fordítani.

Ezt a politikai elme-futattást azonban e színházrovatban lerázjuk és rátérünk dr. Ferenczy elkövetett hibájára, melyet Gyergyószentmiklósról eltávoztában követett el primadonnájával szemben.

Hiszen jó, jön a szezon vége, nem megy a legrózsásabban a bolt, igyekszik megszabadulni egy 20.000 leies gázstól, de azért azt másképp kell csinálni. Nyiltabban, emberiebben, és ahogy mi dr. Ferenczyt ismerjük, Ő úgy is cselekedte volna. Sajuos, hogy meg van babonázva és hagyja, hogy a társulata ki legyen téve ideges szeszélyeknek.

Jó magam személyesen ott voltam, mikor a titkárral, Laurentzy éttermében a szindikátus táviratát tárgyalták, amely állítólag arról szólt, hogy be kell kérni a színészek tagsági igazolványát s amennyiben ez valamelyiknek nem volna, mint tag nem szerepelhet, illetve nem játszhat a társulatnál.

Horváth Nusi primadonna, ugylátszik, ezt az igazolványt nem tudta felmutatni, vagy nem a kitűzött 48 órai terminus alatt és ezért az igazgatóság felmondott. Ellenben, mint vendég-szereplő, a társulatnál működhetik.

Ez akár való, akár kifogás, nem méltó egy vérbeli művész igazgatóhoz plane akkor, amikor Horváth Nusit, mint kiforrott primadonnát, kedves hangú művésznőt úgy sem tudja a meglévő társulati tagok valamelyikével helyettesíteni. A kiforrottság, európai viszonylatból tudjuk, a 20 éven túl kezdődik, sőt az évek száma nem is jöhet tekintetbe.

A fiatalokban meg lehet az erő, a fellángolás, a kitartó akarás, idővel messze túl szárnyalhatják a multiakat, de ez ugyebár, feltételes és addig, amíg nem váltják valóra az ígéretet, nem lehet készpénznek venni. És nem lehet és nem is szabad reménységeikért a meglévő eldobni akkor, amikor azt helyettesíteni még nem vagyunk képesek.

Hát dr. Ferenczy dalai elvesztik hatásukat azért, mert újabb és fiatalabb zeneszerzők nőnek a nyakára?

Nézz magadba, lelkem barátom, direktorom és gondold meg, hogy mit cselekszel.

Nekünk ugyan nincs beleszólásunk belügyeidbe, de mert művészetedért pártolunk és becsülünk, a féltés hangja megengdi ezt is és sok mindent, azt is, amihez semmi közünk.

Tib.

HIREK.

— Gheorgheni (Gyergyószentmiklós) Vadász-Társaság a tavaszi közgyűlést e hó 27-én délután 3 órakor tartja a Biró József vendéglőjében. A tagokat és az érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

Irodalmi olimpiást rendez Marosvásárhely. Marosvásárhelyen a Kemény Zsigmond társaság

JANCSÓ és MIKLÓS

Gheorgheni — Gyergyószentmiklós.

Telefon: 41.

Főtér, Cziffra-féle ház.

Telefon: 41.

Felhívjuk az építkezők figyelmét arra, hogy raktáron állandóan tartunk:

cementet, stukaturnádat, kátránylemezt és egyéb építkezési cikkeket.

felolvasó ülést tartott, melyen Tóthfalusi József elnök bejelentette, hogy a pünkösdi ünnepek alkalmával fogja megrendezni a társaság Marosvásárhelyen a második olimpiászt. A három évvel ezelőtt Kolozsváron megtartott olimpiászon ugyanis Marosvásárhelyi írói nyerték el az ezüst-serleget és azzal a kötelességgel jár, hogy a következő olimpiászt a nyertes város rendezzi.

— **Ujabb tüzeset Gyergyószentmiklóson.** 23-ára virradó éjjel Keresó János az Antalé Csiky-kert uccára nyíló csűrét ismeretlen tettesek petroleummal felgyújtották, melyet azonban a szomszédságnak oly gyorsan sikerült eloltania, hogy nagyobb kár ebből nem származott. Egy kissé különösnek tetszik a petroleummal való gyújtogatás.

— **A Gyergyói Első Takarékpénztár r. t. közgyűlése.** Folyó hó 20-án, vasárnap délután tartotta közgyűlését az intézet, a részvényesek nagy számu érdeklődése mellett, mely alkalommal új igazgatósági tagokul Sáska Andor és Dr. Ávéd János részvényeseket választottak meg.

— **A Ditrói Takarékpénztár r. t. közgyűlése.** Március 28-án tartja rendes évi közgyűlését a Ditrói Takarékpénztár. Az intézet igen szép fejlődéséről tesznek tanuságot a múlt év mérlegadatai.

— **Szombati esti kötöke a Kereskedői Körben.** A Kereskedői Kör vezetősége elhatározta, hogy a jövő héttől kezdődőleg, minden szombat este, a kör helyiségeiben kötökét tart, amely alkalomakkal a kör tagjainak női hozzátartozóit is meghívja és szívesen látja.

— **Időjárás.** Hosszu meleg ősz után a téli hideg aránylag későn állott be. Nagyobb havazások csak január végén és február elején voltak, különben a tél általában száraz jelleggel bírt. Ennek folytán őszi vetéseink áttelelése nem mindenütt kifogástalan. Tul. nagy hidegek december végén és február második felében voltak, amely utóbbit hirtelen követte március elején a tavaszi hőemelkedés meleg csapadékos napokkal.

— **Vetések állapota: Őszi buza és rozs.** A tulnyomóan száraz téli időjárás az őszi vetéseknek nem tulságosan kedvezett, e tekintetben különösebben a február havi száraz hidegek ártottak, amelyek több helyen veszélyeztetették vetéseinket. A március eleji meleg esős időjárás azonban az így meggyöngyült vetéseket annyira rendbe hozta, hogy jelenleg azoknak állapota eljesen kielégítőnek mondható.

— **Gazdasági munkálatok.** A korán beállott tavasz lehetővé tette a gazdasági munkálatoknak idején való megkezdését. Különösen a déli részeken volt a tavaszi vetés idejekorán megkezdhető. Az őszi szántásokat már általánosságban bevetették ott, ahol tavaszi kalászosok következtek. Ma már a tavaszi szántások is javában folynak.

— **Állatállomány egészségi állapota** elég jó, a telelés a nagy takarmány készlettel kapcsolatosan igen jól ment végbe, a betegségek közül a málymétel pusztított nagyobb mértékben, különösen azon vidéken, ahol a legelők nedvesebb fekvésűek.

— **A Magyar Párt marosvásárhelyi tagozata kizárta a gyászmagyarokat.** A marosvásárhelyi tagozat múlt héten megtartott intézőbizottsági ülésén, amint ezt a napi lapok közléseiből olvastunk, Dr. Bernády György kamarai képviselői indítványára, kizárta tagjai közül azokat a magukat magyaroknak nevező embereket, akik megfélekezve fajuk iránti kötelességükről, magatartásukkal szégyent hoztak a magyarságra. Helyes és kellő lépést. Kell már egyszer a magyarság a saját soraiban is tisztogatást kezdjen.

— **Harangszentelés Remetén.** Az elmúlt vasárnap délután 2 órakor ünnepi keretek között koszorúzta meg ifj. Kárpál Ferenc és férje a Csutakfalvi új harangokat. Lendületes szép beszéd keretében üdvözölte Dr. Hollanda plebános a harangokat és szentelte fel, hogy imára hívó hangjuk a szeretet és megértést hirdessék. A megható ünnepséget, az iskolás gyermekek szavalatai és ügyesen betanított énekei emelték. Örömmel megiszírlható, hogy Remete

lelkes vezetői, élükön derék plebánosukkal, át tudják érezni, hogy példaadás és utmutatással kell a falu népét nevelni.

A gyergyószentmiklósi róm. kath. plebáni hivataltól.

D. a J. Kr!

szám: 207—1927.

Közgyűlési meghívás!

P ü s p ö k U r Ö-nagyméltóságának 907—1927 számú rendelete alapján — a szervezeti szabályzat 8 §-a értelmében 1927 évi március hó 27-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a központi róm. kath. elemi iskola helyiségében tartandó hitközségi közgyűlésre az egyházközség választó közönségét ezennel összehívom s azon való megjelenésre kérem.

A közgyűlés a következő tárgyak fölött — határoz:

1. Határozati javaslat az egyháztanács és iskolaszék létszámának megállapítása tárgyában s e fölött határozathozatal.

2. Egyházközségi számadó gondnok választása.

3. Egyháztanács és iskolaszéki 30 rendes és 10 póttag választása — 1929 december 31-ig terjedő időtartamra — vagyis 3 évre.

Gyergyószentmiklós, 1927 évi március hó 16-án.

Szabó György,

apát-plebános, közgyűlési elnök.

Nr. G. 1183—1926. port.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică în baza deciziei No. 729 și No. g. 11-1926 192—926 a judecătorei din Tulgheș în favoarea reclamantului Barut Dionisiu repr. prin avocat dr. Wilhelm Klein contra din Borsec pentru încasarea capitalului de 22000 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 4 Aprilie anul 1927 la orele 4 p. m. la fața locului în com. Borsec unde se vor vinde prin licitație publică judiciară un automobil marcă „Fiat” H. P. No. 2987. în valoare de 60000 Lei. în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat, face 22000 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 1 Decembrie 1925, iar speșele până acum stabilite de 4562 lei.

Intruca mobilele care ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favoarea acestora în sensul art. XXI. din 1908 § 20.

Tulgheș, la 18 Martie 1927.

Nicolae,
exec. jud.

ELADÓ

esetleg bérbeadó 10 szobás ház korcsmával együtt.

Feltételek megtudhatók a tulajdonosnál:

Berkó Mózes

GHEORGHENI, Liceul-utca 1.

Cserép-Tégla.

Elsőrendű jóminőségű palaföldből égetett tartós horony fedőcserép bármely mennyiségben kapható darabonként 4 lei árban, ugyancsak elsőrendű gyári tégla is, a Szászrégen vidéki Gőztéglagyár bizományi raktárában Gheorgheni, Vasut utca 171.

Lőrincz Vencelné, bizományos.

* Egy szerényebb igényű perfekt gépiró kisasszonyt keres egy nagyúruraktár. Cím a lap szerkesztőjénél megtudható. 2—2

Lakás,

iroda és banküzletberendezéseket

Jeddy marosvásárhelyi és Papp János aradi tervezők rajzai szerint a legmodernebb kivitelben készítik. Javításokat és politurozást, háznál is, szakszerűen és olcsón vállalok.

Blénessy József, műbutorasztalos

Gheorgheni, Fürdő-utca. 10—2

Gazdák figyelmébe!

Felhívom a gazdálkodó urak figyelmét, akik a tavaszi szántáshoz

traktoromat

igénybe óhajtják venni, szíveskedjenek már most előjegyzésbe vétetni. Szíves pártfogásukat kérve, tisztelettel **Matta Lajos Gheorgheni.** 3—3

Órat és ékszer javít

szakszerűen és jutányos árban

Stein Salamon

órás és ékszerész, a postával szemben

Raktárfelosztás miatt

2—2 szabadkézből, legjutányosabb árak mellett eladásra kerülnek

raktár, pince és irodai berendezések

és pedig: transport és ászok hordók 30—2500 literesig, korsók, üvegek, borszivattyúk és borszűrőkészülékek.

CZELL FRIGYES ÉS FIA

Dr. CZELL VILMOS CSOPORT

Gheorgheni (Főter 2.).

500 drb. papírszalvéta

fehér színben

60 Leiért Kapható Kahan-nyomdában.

FORD

Személyautóbilok, teherautóbilok, Fordsontraktorok, ekék, regulatorok, alkatrészek, raktárról szállíthatók.

**Ford képviselőt
Brașov**

Kut-ucca és Malom-ucca sarok
Postafiók 4. 1—3

Hirdessen

a

GYERGYÓI UJSÁGBAN